

Oponentský posudok

na vymenovanie doc. JUDr. Gabriely Dobrovičovej, CSc., za profesorku pre „odbor habilitačného konania a inauguračného konania Teória a dejiny štátu a práva“

Doc. JUDr. Gabriela Dobrovičová, CSc., sa vo svojom odbornom univerzitnom pôsobení profilovala v širokej oblasti teórie práva, okrem vedeckých i pedagogických aktivít sa významne podieľala a podieľa na organizácii vysokoškolského vedeckého a pedagogického života.

Odborné zameranie doc. Dobrovičovej zasahuje do mnohých oblastí teórie práva, v oponentskom posudku považujem za dôležité upozorniť na témy, ktorými sa, podľa môjho presvedčenia, vedecky profilovala. Meno doc. Dobrovičovej asociuje dve veľké témy, ktoré sprevádzajú jej vedeckú aktivitu a ku ktorým predložila odbornej verejnosti dôležité práce. Prvou je problematika prameňov práva, druhou sú priesečníky teórie ústavného práva a všeobecnej teórie práva. Tieto témy sú prítomné v Dobrovičovej monografiách i vedeckých štúdiách a článkoch. Za všetky na tomto mieste ilustratívne pripomínam jej vedeckú monografiu „Vybrané otázky recentných prameňov práva v Slovenskej republike. UPJŠ: Košice 2004“, prípadne vedecké štúdie z nedávnej doby: „Interpretation of Constitution or Constitutional Act of the Slovak Republic. Przekład prawa konstytucyjnego, č. 6, 2019“, „Decision of the President to Grand Amnesty – Theoretical and Practical Issues in Slovak Republic. Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Rzeszowskiego: Szeria Prawvicza, č. 108, 2019“, „Jednotná a účinná aplikácia viacerých normatívnych systémov pri ochrane základných práv. In: Zagadnienia bezpieczeństwa i porzadku publicznego w jednostkach samorządu terytorialnego. RS Druk Rzeszów: Rzeszów 2018“.

Okrem spomenutých dvoch oblastí, v ktorých sa doc. Dobrovičová výrazne profilovala, resp. profiluje, pripomínam i jej odborný záujem o reflexie ďalších aktuálnych vedeckých problémov: za dôležité považujem v tejto súvislosti jej štúdie k teoreticko-právnym otázkam digitalizácie (napr. v spoluautorstve s A. Krunkovou „Úskalia ľudskoprávnej roviny digitalizmu v práve (bezpečnostné aspekty). In: Právo v měnícím se světě. Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk: Plzeň 2020“; ďalej „Inovations in security policy stemming from cybersecurity act in Slovak republic in relation to selected public administration bodies“, G. Dobrovičová [35%], A. Krunková [30%], S. Farkašová [25%], Z. Horvathová [10%], In: AD ALTA Journal on interdisciplinary research, č. 1, 2020), či jej analýzy mimoriadne náročných teoreticko-právných tém (napr. témy ústavných medzí retroaktivity daňovej legislatívy či témy vzťahu digitalizácie a zastupiteľskej demokracie: v spoluautorstve s M. Štrkolcom „Constitutional limits of tax rules retroactivity. In: Prawo finansowe wobec wyzwań XXI wieku. CeDeWu: Warszawa 2015“; v spoluautorstve s R. Benkom „Je elektronické hlasovanie prínosom pre participačnú demokraciu?“ In: Alternatywne sposoby glosowania a aktywizacja elektoratu. Poligrafia Wyższego Seminarium Duchownego w Rzeszowie: Rzeszów 2007). Za osobitný prínos doc. Dobrovičovej k rozvoju vedného odboru teórie práva považujem jej schopnosť vykročiť z hraníc „akademizmu“ a spájať teoreticko-právne a konštitucionalistické analýzy s konkrétnymi výzvami legislatívnej a judiciálnej praxe. Svoj odborný pohľad práve v uvedenom kontexte preukázala aj svojím podielom či príspevkom na tzv. komentárovej spisbe, inými slovami vyjadrené, svojím príspevkom pri vedeckom a odbornom komentovaní kľúčových prameňov ústavného práva Slovenskej republiky (opäť ilustratívne odkazujem na jej diela: „Organizácia, riadenie a rozhodovanie Ústavného súdu: §

3-13, Sudcovia ústavného súdu: § 14-28.“ In: Zákon o Ústavnom súde Slovenskej republiky. Komentár. C.H.Beck: Bratislava 2020; „Úvod k IX. hlave, Prechodné a záverečné ustanovenia: čl. 152, čl. 154-156.“ In: Komentár k Ústave Slovenskej republiky. Eurokódex: Žilina 2012).

Nielen svojimi publikovanými prácami ale aj svojimi príspevkami na vedeckých konferenciách participuje na odbornom teoreticko-právnom diskurze doma, v Slovenskej republike, i v zahraničí, predovšetkým v Poľskej republike a v Českej republike. Z veľkého množstva jej vystúpení vraciam sa k jej príspevku na druhom ročníku medzinárodnej konferencie „Lubyho právnické dni“ v roku 1993, jednom z prvých podujatí, ktoré kládlo základy ponovembrovej premeny teórie práva na Slovensku („Slušnosť ako spoločenská hodnota.“ In: Slušnosť v práve. Anständigheit im Recht. Bratislava 1993). Z nedávnej doby poukazujem na jej pozornosť venovanú aktuálnym otázkam parlamentarizmu a vzťahu priamej a nepriamej demokracie (v spoluautorstve s A. Krunkovou, „Parlamentarizmus v Európe 21. storočia (záporný synergický efekt?)“, in: Soukromé a verejné v kontextu inštitucionálnych a normatívnych proměn práva: mezinárodní vědecká konference 5.-7.10.2016 Praha. Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk: Plzeň 2017; v spoluautorstve s A. Krunkovou, „Referendum v Slovenskej republike v ústavnej kontinuite Československa.“ In: Ústavní kontinuita České republiky s československou tradicí. Sborník z mezinárodní vědecké konference Ústavní kontinuita České republiky s československou tradicí, jež se ve dnech 10.-11.5 2018 konala v Praze. Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk: Plzeň 2018.)

Doc. Dobrovičová je prítomná i v mediálnom prostredí súčasnej doby – v kyberpriestore, a to kultivovanými a odborne fundovanými reakciami na právne výzvy súčasnosti (opäť len príkladmo odkazujem na jej článok zo dňa 9.11.2020 „Niekoľko poznámok k opatreniam Úradu verejného zdravotníctva Slovenskej republiky“, <https://comeniusblog.flaw.uniba.sk/2020/11/09/niekolko-poznamok-k-opatreniam-uradu-verejneho-zdravotnictva-slovenskej-republiky/>).

Doc. Dobrovičová je veľmi skúsenou a veľmi kvalifikovanou vysokoškolskou pedagogičkou, pôsobiacou na Právnickej fakulte Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach. Participovala na príprave a vydaní celého radu učebných textov, z ktorých, a to i z pohľadu aktuálnosti, pripomínam učebnicu autorov A. Bröstla (41%), G. Dobrovičovej (27%) a I. Kanárika (32%), „Teória práva.“ Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk: Plzeň 2013, ktorej podstatne prepracované a doplnené vydanie je v súčasnosti v tlači v rovnakom vydavateľstve, žiaľ, jej vydanie sa oneskorilo v dôsledku komplikácií, ktoré priniesla prebiehajúca pandémia pre vydateľskú oblasť. Doc. Dobrovičová pedagogicky pôsobila a pôsobí v bakalárskom, magisterskom i doktorandskom štúdiu a to vo všetkých formách výučby, a to v profilujúcich predmetoch zabezpečovaných Ústavom teórie práva Gustava Radbrucha: predmetoch „teória štátu a práva“ a „teória práva“. Oceňujem skutočnosť, že výsledky svojej vedeckej a odbornej práce pri skúmaní problematiky prameňov práva preniesla i do oblasti didaktiky koncipovaním voliteľného predmetu „pramene práva“, ktorý i zabezpečuje vo výučbe.

Hodnotenie predpokladov uchádzačky (uchádzača) v inauguračnom konaní zahŕňa posúdenie formálnych (kvantitatívnych) a obsahových podmienky vymenovania za profesora. Tie prvé sú upravené všeobecne záväznými právnymi, prípadne i univerzitnými predpismi, ich splnenie je predpokladom posudzovania druhých – obsahových. Ako vyplýva už z podkladov tvoriacich prílohy žiadosti doc. Dobrovičovej o zahájenie inauguračného konania v odbore „teória a dejiny

štátu a práva“, uchádzačka všetky formálne predpoklady nielen splňa, ale výsledkami svojej publikačnej a pedagogickej práce i prekračuje. Úlohou oponenta je osobitne zhodnotiť splnenie obsahových hľadísk vymenovania za profesora.

Vo vede i v pedagogike je pre doc. Dobrovičovú typický hlbavý, premýšľavý prístup, ktorý je inšpiráciou i motiváciou pre študentov. Zahraničnej i domácej odbornej verejnosti sa prezentovala a prezentuje rozsiahlym množstvom vedeckých a odborných publikácií, ktoré sa stretli s pozorným záujmom. Výsledky vedeckej a odbornej práce doc. Dobrovičovej považujem za dôležitú súčasť podoby vedného odboru „teória a dejiny štátu a práva“ na Slovensku. Doc. Dobrovičová je sformovanou, integrovanou vedeckou a pedagogickou osobnosťou, splňuje bez akýchkoľvek pochybností kritériá vymenovania za profesora. Vychádzajúc z uvedených hodnotení i faktov záverom môjho oponentského posúdenia je preto odporúčanie vymenovať doc. JUDr. Gabrielu Dobrovičovú, CSc., za profesorku pre odbor habilitačného konania a inauguračného konania „teória a dejiny štátu a práva“.

V Brne, dňa 12. februára 2021

Prof. JUDr. Pavel Holländer, DrSc.